

Adroddiad o Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd

Teitl: Praesept a Threth y Cyngor 2022/23

Cyfarfod: Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, 31 Ionawr 2022

Awdur: Kate Jackson, Prif Swyddog Cyllid

1. Rhagarweiniad

1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw adolygu sefyllfa ariannol Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd dros Ogledd Cymru a gwneud argymhellion ynghylch praesept a threth y cyngor ar gyfer 2022/23.

2. Argymhellion

2.1 Cynyddu'r praesept i £93,861,247.

- Bydd hyn yn cynyddu treth y cyngor 3.68% - mae hynny'n gyfystyr â £316.80 y flwyddyn, sef cynnydd o £11.25 y flwyddyn neu 22c yr wythnos ar gyfer eiddo band D.
- Nodi bod y cynnydd hwn yr un fath â chynnydd tybiedig y Swyddfa Gartref o £10.00 yn ogystal â £1.25 i ariannu deg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu ychwanegol.
- Nodi bod y Sylfaen Drethu wedi cynyddu 0.94%.
- Dyma gynnydd o 4.65% o gymharu â phraesept 2021/22.

2.2 Nodi bod arbedion gwerth £0.755 miliwn wedi'u pennu ar gyfer 2022/23.

2.3 Nodi y bydd cynnydd pellach o 82 o Swyddogion yr Heddlu, y mae 78 ohonynt yn ganlyniad o ddyraniad Heddlu Gogledd Cymru o raglen y Llywodraeth i gynyddu niferoedd swyddogion yr heddlu (Ymgyrch Uplift). Yn ogystal, bydd Ymgyrch *Uplift* yn ariannu pedwar o swyddogion o Ogledd Cymru yn yr Uned Trosedd Cyfundrefnol Ranbarthol yn 2022/23.

2.4 Nodi'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, sy'n cynnwys y rhagdybiaethau canlynol:

- Bydd Treth y Cyngor yn cynyddu oddeutu 3.68% yn 2022/23, 3.79% yn 2023/24, 3.65% yn 2024/25, 3.52% yn 2025/26 a 3.40% yn 2026/27.
- Amcangyfrifir y bydd grantiau plismona'n cynyddu 1.13% yn 2023/24; 1.68% yn 2024/25 ac 1 % am y ddwy flynedd ganlynol.
- 3% fydd y dyfarniadau tâl blynyddol ym mis Medi 2022 a 2.5% bob mis Medi wedi hynny.
- Nodi y dyfarnwyd cynnydd yn y grant i gefnogi Ymgyrch *Uplift* (costau cylchol a chostau sefydlu) sydd wedi'i glustnodi ar gyfer y dibenion hynny; mae'r ymrwymadau hyn wedi'u cynnwys yn y gyllideb.

3. Crynodeb o Gyllideb 2021/22

	£miliwn	
Cyllideb 2021/22	<u>173.365</u>	
Gofynion chwyddiant	4.865	2.81%
Arbedion a bennwyd	-0.755	-0.44%
Ail-fuddsoddi a Thwf	1.660	0.96%
Costau <i>Uplift</i>	4.076	2.35%
Grantiau Penodol Ychwanegol	-1.314	-0.76%
Deg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu ychwanegol	0.371	0.21%
Gofynion Cyllideb 2022/23	<u>182.268</u> 5.14%	
Amcangyfrif o gyfanswm cyllid 2022/23		
Grantiau'r Llywodraeth	88.407	5.65%
Treth y Cyngor	£316.80	3.68%
Wedi'i luosi â'r sylfaen drethu	296,279.19	0.94%
Praesept (cyfran cyllid 51.73%)	93.861	4.65%
Cyfanswm y cyllid ar gael	<u>182.268</u> 5.14%	

4. Eitemau Statudol

4.1 Safon y Wybodaeth

- 4.1.1 Dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (Adran 5) mae'n ofynnol i'r Prif Swyddog Cyllid ddarparu sylwadau ynglŷn ag addasrwydd y wybodaeth a ddefnyddir yn sail i'r penderfyniadau ynghylch y gyllideb. Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn cadarnhau bod y ffigyrau yn yr adroddiadau amrywiol yn deillio o weithdrefnau sy'n dal i gael eu gweithredu i'r safonau proffesiynol uchaf. Archwilir y systemau hyn yn fewnol ac yn allanol, ac nid yw archwiliad allanol erioed wedi arwain at adroddiad archwilio amodol. Felly, ym marn y Prif Swyddog Cyllid mae'r wybodaeth hon yn addas at y diben.
- 4.1.2 Mae'r Ddeddf hefyd yn gofyn i'r Prif Swyddog Cyllid ddarparu sylwadau ar ddigonolrwydd y cronfeydd wrth gefn i'w darparu yn y gyllideb. Ym marn y Prif Swyddog Cyllid mae'r gronfa gyffredinol wrth gefn yn dal yn ddigonol ar gyfer anghenion gweithredu beunyddiol yr Heddlu. Adolygwyd y cronfeydd wrth gefn a darperir rhagor o fanylion yn adran 9. Mae'r cronfeydd, fodd bynnag, bellach yn crebachu i ben isaf yr amrediad sy'n dderbyniol ac er mwyn cadw'r Gronfa Gyffredinol yn 3%, mae symiau ychwanegol cynlluniedig wedi'u cynnwys yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig y tro hwn. Er mwyn atal y cronfeydd rhag crebachu'n llai na'r lefelau darbodus, ac er mwyn lleihau effaith benthyciadau mewn blynyddoedd i ddod, mae'r Prif Swyddog Cyllid o'r farn bod yn rhaid cynyddu'r cronfeydd yn awr er mwyn lliniaru ar effaith y

gwariant arwyddocaol hwn yn y dyfodol; esbonnir hyn yn fwy helaeth yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

5. Cefndir

5.1 Mae Rhaglen Caledi'r Llywodraeth, a ddechreuodd yn 2011, wedi arwain at doriadau sylweddol gydol y sector cyhoeddus. Mae cyllid y llywodraeth wedi lleihau 21.4% mewn termau real (gan roi cyfrif am chwyddiant) erbyn 2022-23. Oherwydd effaith gyffredinol llai o gyllid a phwysau chwyddiant, yn ogystal â gwasgfydd eraill, bu £35.389 miliwn o doriadau mewn cyllidebau dros gyfnod o un mlynedd ar ddeg. Mae hyn yn gyfwerth â gostyngiad o 25.8% o gymharu â'r cyllidebau o £148.035 miliwn a ddyfarnwyd cyn caledi 2010-11. Mae gan Heddlu Gogledd Cymru enw da am gyflawni arbedion cynlluniedig ac mae ganddo strategaeth ar gyfer craffu'n drylwyr ar arbedion cynlluniedig yn y flwyddyn cyn eu gweithredu. Dangosir y toriadau blynyddol yn y tabl isod:

	2011-16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	Cyfanswm
	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn
Arbedion Arian Parod a Gynlluniwyd	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
Arbedion a Gyflawnwyd	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
% yr arbedion a gyflawnwyd	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

5.2 Cyn cyhoeddi setliad 2020-21, roedd gan y Llywodraeth bolisi yn ei le i gynyddu niferoedd Swyddogion yr Heddlu gan 20,000 (Ymgyrch *Uplift*) dros gyfnod o dair blynedd. Wrth gyhoeddi'r setliadau yn 2020-21 a 2021-22 neilltuwyd 12,000 o'r swyddogion ychwanegol hynny i Heddluoedd, gan gynnwys 124 i Heddlu Gogledd Cymru. Dyrannwyd yr 8,000 o swyddogion oedd yn weddill yn y setliad a gyhoeddiwyd ar gyfer 2022-23 a chafodd Heddlu Gogledd Cymru 82 o swyddogion ychwanegol, gan ddod â'r cyfanswm i 206 (gan gynnwys saith o swyddogion a benodwyd i'r Uned Trosedd Difrifol a Chyfundrefnol Ranbarthol). Yn ogystal â'r rhain, ariannwyd deg ar hugain o swyddogion eraill gan y praesept yn 2020-21, gan olygu y bu cynnydd o 236 dros dair blynedd.

5.3 Wrth ddarparu cyllid ychwanegol ers 2020/21, canolbwyntiwyd ar Ymgyrch *Uplift*. Derbyniwyd grant ychwanegol er mwyn cynyddu nifer y swyddogion, ond mae gwerth y grant sylfaenol mewn arian parod wedi aros fwy neu lai'r un fath (gostyngiad mewn termau real) gan arwain at wasgfydd ar gyllidebau mewn meysydd eraill. Dosraniad terfynol y niferoedd a'r cyllid sy'n sail ar gyfer y cynllun o ran faint o'r gyllideb y mae angen ei neilltuo er mwyn ariannu costau cyflogau'r swyddogion yn y dyfodol, a faint y gellir ei neilltuo ar gyfer costau cynnal.

5.4 Ers dechrau 2020 mae'r Deyrnas Gyfunol wedi bod dan gysgod y pandemig COVID byd-eang. Oherwydd hynny bu'r cyd-destun yn ansicr iawn wrth lunio cynlluniau ariannol ar gyfer 2022-

23 ymlaen. Cyn y pandemig COVID, bu disgwyl adolygiad o wariant tair blynedd yn ogystal â chyhoeddiad cynnar ynglŷn â'r niferoedd i ddod yn y dyfodol drwy Ymgyrch *Uplift*. Penderfynwyd, fodd bynnag, y byddai setliad y llynedd yn un am flwyddyn yn unig, a gwnaed y cyhoeddiadau ynghylch Ymgyrch *Uplift* ar yr un pryd, ac am yr un cyfnod byrrach. Roedd y cyhoeddiad ar gyfer 2022-23 yn cynnwys ffigyrau dangosol ar gyfer tair blynedd yn ogystal â niferoedd a chyllid terfynol *Uplift*. Derbyniwyd y rhain ddiwedd Rhagfyr 2021, ac er y gallent newid, maent o fudd wrth gynllunio ar gyfer y dyfodol. Erys ansicrwydd ynghylch nifer o'r tybiaethau ynglŷn â'r dyfodol, yn enwedig felly gyda chodiadau cyflog a chwyddiant. Gwnaed tybiaethau darbodus ar sail y wybodaeth oedd ar gael ym mis Rhagfyr 2021.

6. Y Drefn Gynllunio

- 6.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) ynghlwm yn gosod y cyd-destun cynllunio. Mae'n cynnwys ffigyrau'r blynyddoedd diwethaf, ynghyd â rhagamcanion ar gyfer gwariant ac incwm referniw a chynlluniau ar gyfer cyfalaf a chronfeydd wrth gefn.
- 6.2 Diben pennaf y drefn gynllunio yw blaenoriaethu adnoddau er mwyn cysoni'r cynlluniau gwario â blaenoriaethau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a gweledigaeth y Prif Gwnstabl fel y'u nodir yn y Strategaeth Ariannol (Atodiad A o'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig). Nodir y blaenoriaethau hynny isod a manylir yn eu cylch yng [Nghynllun Heddlu a Throsedd 2021](#).

Blaenoriaethau'r Cynllun Heddlu a Throsedd

- Darparu cymdogaethau mwy diogel
  - Mynd i'r afael â throseddau cefn gwlad a bywyd gwyllt a'u hatal
  - Gwella effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd swyddogion a staff yr heddlu
  - Gwella diogelwch ffyrdd
- Cefnogi dioddefwyr a chymunedau
  - Mynd i'r afael â chamdriniaeth ddomestig a thrais rhywiol a'u hatal
  - Diogelu pobl ddi-amddiffyn, gan gynnwys plant
  - Mynd i'r afael â seiberdroseddau a'i atal
  - Sefydlu panel dioddefwyr
  - Mynd i'r afael â throseddau casineb a'u hatal
- System Cyfiawnder Troseddol deg ac effeithiol
  - Cyflwyno Strategaeth Troseddwyr Benywaidd Gogledd Cymru.
  - Defnyddio mwy o Gyfiawnder Adferol
  - Cefnogi a diogelu plant a phobl ifanc a'u dargyfeirio rhag cael eu tynnu i mewn i'r System Cyfiawnder Troseddol
  - Mynd i'r afael â'r hyn sy'n achosi troseddau a rhoi cefnogaeth i adsefydlu pobl sydd wedi troseddau

Gweledigaeth y Prif Gwnstabl yw

Sicrhau mai gogledd Cymru yw'r lle mwyaf diogel yn y Deyrnas Gyfunol; trwy Atal Trosedd, Diogelu Cymunedau a Dal troseddwyr.

- 6.3 Adolygwyd y drefn gynllunio ar gyfer 2022-23 gan yr Uned Cynllunio Strategol, Cyllid, Uwcharweinwyr a'r Prif Swyddogion. Aseswyd nifer o risgiau, gan gynnwys absenoldeb unigolion allweddol oherwydd COVID; effaith COVID ei hun; cynllun y sefydliad ar gyfer adfer wedi COVID; a'r gofyniad i adolygu'r galw a phennu'r gyllideb. Roedd y drefn ar gyfer 2021-22 yn seiliedig ar Gynlluniau Busnes yr holl arweinwyr Gweithrediadau a Gwasanaethau (fel deiliaid cyllideb cyfredol) gydag angen am Achosion Busnes ychwanegol, wedi'u targedu yn ôl y galw a'u cytuno fel meysydd ychwanegol i'w hystyried wrth ddechrau'r broses. Gweithiodd hynny'n dda wrth lunio cyllideb 2021-22 ac felly dilynwyd proses debyg. Arweiniodd y dull Corfforaethol o hwyluso craffu gan gymheiriaid yn gynnar at gynllun â chefnogaeth lwyr a gaiff ei weithredu yn y deuddeg i ddeunaw mis nesaf.
- 6.4 Cyflwynwyd y cynlluniau busnes ar gyfer pob maes ar sail templed â'r penawdau canlynol, gyda phob adran yn cynnwys cyfres o gwestiynau strwythuredig:
- Perfformiad yn ôl amcanion
  - Cyllid yn ôl cyllidebau
  - Y galw a'r galw a ragwelir
  - Capasiti a Galluogrwydd
  - Lles
  - Ymateb Maes Gwasanaeth
  - Galw Gweddilliol
  - Rhyngddibyniaethau
  - Arbedion
- 6.5 Ystyriwyd meysydd penodol eraill fel y nodir isod:
- Cyfleusterau a TG yn cysylltu â gweithio hyblyg
  - Adolygu'r Fflyd
  - Rhaglen Ddigidol
  - Cymysgedd Swyddogion/Staff
  - Adolygu Cyllidebau Corfforaethol
- 6.6 Bu'n rhaid ymdrin â materion ymarferol hefyd wrth gynnal cyfarfodydd, ac roedd angen cynnal y rheiny ar-lein oherwydd Covid-19. Dechreuodd hynny'n gynnar; ym mis Mai 2021. Drwy osod y ffiniau o'r cychwyn a chynnal Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol gydol y broses (bob wythnos neu bythefnos yn ôl y gofyn) bu modd dilyn yr amserlen a gynlluniwyd a chyflwyno cynigion pendant i'r Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ym mis Tachwedd a Rhagfyr 2021.
- 6.7 Ar yr un pryd cynhaliwyd y drefn arferol ar gyfer datblygu gofynion cyllidebau'r dyfodol, ac mae'r manylion i'w gweld yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Wrth i'r rheolwyr ddatblygu eu cynigion buont yn ystyried y materion canlynol:

- Blaenoriaethau Lleol a Chenedlaethol fel y'u pennwyd yn y Cynllun Heddlu a Throsedd a Gweledigaeth yr Heddlu
- Gwasgfydd newydd a rhai sy'n datblygu
- Y drefn gynllunio strategol
- Datganiad Rheoli'r Heddlu
- Strategaethau eraill yr Heddlu
- Yr hinsawdd economaidd sydd ohoni
- Amcangyfrifon o'r adnoddau sydd ar gael i ariannu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Rhagolygon cyllidebol am y cyfnod, gan gynnwys codiadau cyflog
- Y sefyllfa ariannol sydd ohoni
- Y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf, y Cod Darbodus a'u heffaith ar y Gyllideb Refeniw
- Cronfeydd wrth gefn a Balansau
- Creu incwm, gweithgareddau masnachu a grantiau
- Cydweithio
- Cynllun Adfer COVID.

6.8 Cynhaliwyd dau gyfarfod gyda thîm y Prif Swyddog i gadarnhau canlyniad y drefn gynllunio. Ar sail hynny bu bodd neilltuo'r adnoddau hysbys a oedd ar gael i flaenoriaethau, a dyrannu'r Swyddogion ychwanegol yn nhrydydd cam yr Ymgyrch *Uplift*. Trafodwyd y canlyniad drachefn yn y cyfarfod blynyddol i Osod y Gyllideb gydag Arweinwyr Gwasanaethau ac eraill, a chyfunwyd argymhelliad y Grŵp Cynllunio Sefydliadol, gan gynnwys Cynlluniau Arbedion a'r holl elfennau eraill, wrth lunio'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig hwn. Hwnnw wedyn oedd sail y cynnig a gyflwynwyd i'r Comisiynydd a'i dîm.

6.9 Cynhaliwyd cyfarfod rhwng y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl a'u cynrychiolwyr ar 7 Rhagfyr 2021 i drafod cynigion y gyllideb. Cynhaliwyd y cyfarfod terfynol ar 21 Rhagfyr at ôl cyhoeddiad y Llywodraeth ynglŷn â'r setliad.

7. Dyraniadau Cyllid

7.1 Ni roes y Llywodraeth Ddyraniadau Cyllid Dros Dro ar gyfer 2022-23 fel rhan o setliad 2021-22. Mewn cyhoeddiadau yn 2021-22 cadarnhaodd y Llywodraeth ei ymrwymiad i Ymgyrch *Uplift* a chynyddu niferoedd Swyddogion Heddlu gan 20,000 yn genedlaethol. Nid oedd y niferoedd a ddyrannwyd i'r Heddluoedd na'r cyllid cysylltiedig, fodd bynnag, yn hysbys nes y cyhoeddiad ym mis Rhagfyr 2021.

7.2 Ar 27 Hydref 2021, cyhoeddodd Canghellor y Trysorlys, Rishi Sunak AS, ganlyniadau'r adolygiad cynhwysfawr o wariant yn 2021 (SR2021). Cyfeirir ato weithiau fel y 'Cylch Gwario', ac mae'n nodi cyfansymiau gwariant cyhoeddus ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022-23 hyd 2024-25. Roedd y cyhoeddiad yn cynnwys cyfansymiau gwariant Adrannau'r Llywodraeth ond nid y dyraniadau i Heddluoedd. Yn Natganiad yr Hydref cyhoeddwyd hefyd y byddai'r cynnydd cyflog blynyddol ar sail chwyddiant i Swyddogion a Staff yr Heddlu yn aildechrau yn 2022-23. Ymrwymodd y Llywodraeth unwaith eto i gynyddu niferoedd swyddogion drwy *Uplift* a darparu cyllid ychwanegol ar gyfer hynny (er na neilltuwyd unrhyw arian i Heddluoedd) a dangoswyd rhywfaint o gynnydd yng nghyllid y Swyddfa Gartref yn 2023-24 a 2024-25.

Defnyddiwyd y wybodaeth yn y cyhoeddiad wrth i'r rhaglen gynllunio ddirwyn ar ei therfyn, ac amcangyfrifwyd ar sail hynny y byddai Heddlu Gogledd Cymru'n cael 62 o Swyddogion *Uplift* a chyllid o £4.125 miliwn.

- 7.3 Cyhoeddwyd y Setliad dros dro ar gyfer 2021-22 ar 16 Rhagfyr mewn datganiad ysgrifenedig gan y Gweinidog Plismona, Kit Malthouse. Cyn cyhoeddi'r setliad, roedd y sector yn disgwyl y byddai'r cyllid *Uplift* ychwanegol ar gyfer recriwtio 8,000 o swyddogion (tuag at gyfanswm o 20,000) yn parhau. Mewn cyfarfod yn dilyn yr adolygiad cynhwysfawr o wariant, roedd Kit Malthouse wedi cadarnhau y byddai yno £550 miliwn yn ychwanegol ar gyfer plismona yn 2022-23, £650 miliwn yn 2023-24 ac £800 miliwn erbyn 2024-25. Pan gynhaliwyd yr adolygiad o wariant nid oedd yn hysbys sut dosrennid yr arian dan sylw ond awgrymwyd y byddai hyn, ar ben y cyllid *Uplift* ychwanegol, yn rhoi digon o adnoddau i heddluoedd fedru ariannu codiadau cyflog wrth i'r drefn o rewi cyflogau yn y sector cyhoeddus ddod i ben a thalu costau ychwanegol yr ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol newydd (£1 miliwn a mwy i Heddlu Gogledd Cymru).
- 7.4 Rhoddwyd elfen o'r cyllid *Uplift* o'r neilltu ar ffurf grant penodol yn seiliedig ar recriwtio mwy o swyddogion. Roedd y Datganiad gan y Gweinidog yn nodi y byddai'r Comisiynwyr yn medru elwa ar gyfanswm o £774 miliwn yn ychwanegol gan dybio yr hawlir y praesept yn llawn. Cadarnhawyd y pennid uchafswm o £10 i bob Comisiynydd yn refferenda'r dreth gyngor yn Lloegr, ond mae'r rheolau'n wahanol yng Nghymru ac felly ni phennwyd terfyn o'r fath yma. Mae'r Grant Pensiynau yn parhau am flwyddyn arall fel grant penodol.
- 7.5 Mae'r pwyntiau isod yn crynhoi'r disgwyliadau yn dilyn Datganiad yr Hydref a'r cyhoeddiad terfynol. Roedd y setliad yn well na'r disgwyl, gan gynnwys dyraniad mwy drwy Ymgyrch *Uplift* (oherwydd bod y dyraniadau cenedlaethol yn llai na'r disgwyl) a mwy o gyllid yn 2022-23. Gyda mwy o swyddogion, fodd bynnag, daw costau ychwanegol a fydd yn cynyddu mewn blynyddoedd i ddod wrth i gyflogau swyddogion gynyddu yn ôl cynyddrannau a chodiadau cyflog blynyddol. Bwriedir i'r cyllid a ddarperir dalu'r holl gostau, gan gynnwys yr ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol, costau sefydlu *Uplift* a'i gynnal yn y dyfodol, a chwyddiant yng nghydestun cyflogau yn ogystal â chostau eraill. Mae'n rhaid ariannu unrhyw ddiffyg drwy ddefnyddio arbedion neu gynyddu'r praesept.

Bu cynnydd o £5.092 miliwn (5.9%) yn y cyllid craidd, gan gynnwys *Uplift* (o gymharu â'r amcangyfrif o £4.125 miliwn).

Cyllid ychwanegol o £0.287 miliwn ar gyfer y Grant Prentisiaeth

Newidiodd niferoedd *Uplift* o 54 Heddlu Gogledd Cymru + 8 Uned Trosedd Cyfundrefnol Ranbarthol fel yr amcangyfrifwyd i 78 HGC + 4 UTCR gan roi cyfanswm o 82 ac arwain at gostau ychwanegol.

Mae arian i dalu'r Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol (£1 miliwn) wedi'i gynnwys yn y cyllid craidd.

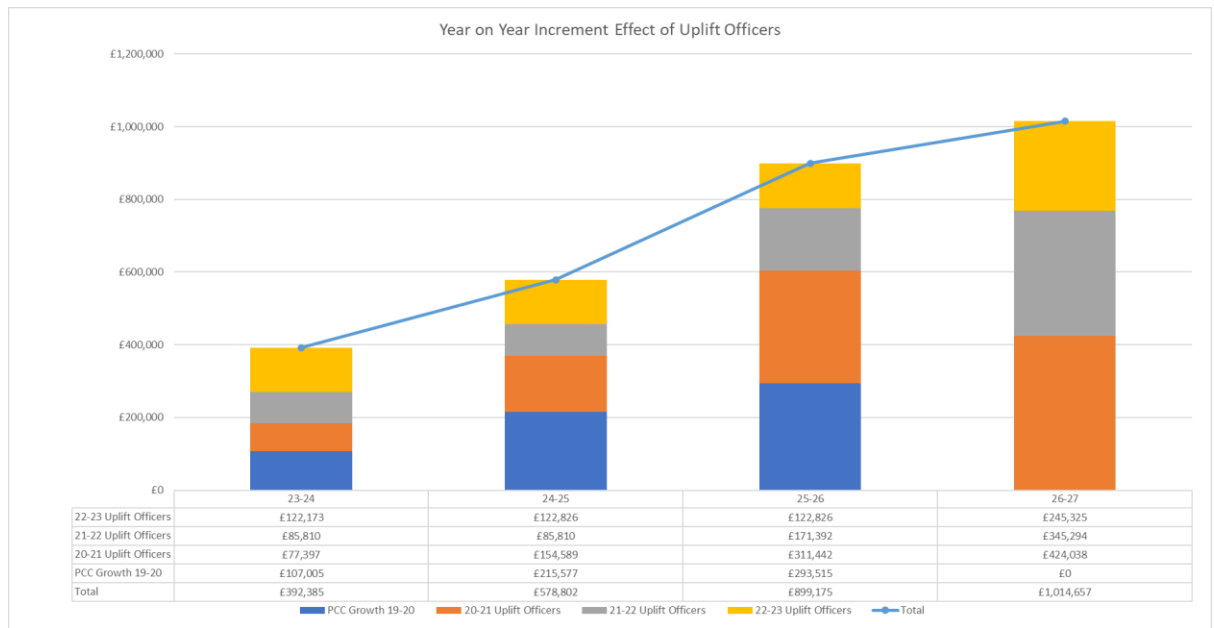
Nid oes Grant Cyfalaf wedi'i gynnwys, ac amcangyfrifir y byddai hwnnw'n £0.123 miliwn ar sail 21-22, ac felly mae angen cynyddu'r cyfraniad referniw i ariannu'r diffyg.

Bydd codiadau cyflog yn ailddechrau yn 2022-23.

Ar sail ffigwr tybiedig o 1.1% (£1 miliwn) yn 23-24 ac 1.6% (£1.5 miliwn) o gynnydd yn y grant, ni fydd hynny'n talu am chwyddiant a chynyddrannau.

- 7.6 Cynyddodd y brigdoriant, sef y swm mae'r Swyddfa Gartref yn ei gadw ar gyfer gwariant canolog ar faterion Heddlu yn hytrach na'i ddyrannu i'r Heddluoedd, o £1,034 miliwn yn 2021-22 i £1,374 miliwn yn 2022-23, sef cynnydd o £0.340 miliwn. Mae a wnelo'r cynnydd â Rhaglenni Technoleg yr Heddlu a rhaglenni newydd fel Perfformiad yr Heddlu a'r System Cyfiawnder Troseddol, Rhaglenni Gostwng Troseddu, Galluoedd Gostwng Troseddu, Adolygiad o Dreisio, Cyffuriau / Llinellau Cyffuriau, Ailddyrannu Cyfalaf a Thwyll. Pe dyrennid hyn oll i Heddlu Gogledd Cymru ar sail y fformiwla ariannu byddai'n gyfwerth â £13.75 miliwn yn ychwanegol.
- 7.7 Mae'r cynnydd yn nifer y swyddogion a ddyrennir drwy *Uplift* yn golygu y dyrennir cyfanswm o 206 o swyddogion i Heddlu Gogledd Cymru (gan gynnwys yr elfen ranbarthol) dros dair blynedd. Mae'r cynnydd yn y cyllid a ddarperir rhwng 2020-21 a 2022-23 yn ddigonol i dalu costau cyfredol y swyddogion ychwanegol a rhan helaeth o'r costau cynnal. Gellir hefyd defnyddio'r arian a neilltuwyd ym mlynnyddoedd 1 a 2 i dalu costau sefydlu. Mae'r gost fesul swyddog, fodd bynnag, yn cynyddu £23,000 y flwyddyn dros chwe blynedd ac mae'n rhaid rhoi cyfrif am hynny wrth bennu costau'r dyfodol. Wrth benderfynu sut i ddefnyddio'r cyllid a dderbyniwyd mae'n rhaid sicrhau cydbwysedd rhwng yr hyn y gellir ei wario'n awr i gynyddu nifer staff a thalu costau cynnal ar gyfer swyddogion ychwanegol, a pha faint y mae'n rhaid ei roi o'r neilltu i dalu costau yn y dyfodol.
- 7.8 Mae'r graff isod yn dangos y cynnydd blyneddol yng nghostau cyflogau'r swyddogion *Uplift* oherwydd cynyddrannau. Y swm cronnus sy'n deillio o hyn yw £2.8 miliwn, sy'n gyfran arwyddocaol o'r arbedion sydd angen eu cyflawni yn 2025-26 a 2026-27.

8. Cyllideb 2022-23 a Chyllideb Gynlluniedig 2023-24 i 2026-27

8.1 Mae manylion y Gyllideb a'r newidiadau ar gyfer 2022-27 a'r blynyddoedd a ganlyn i'w gweld yn Atodiad A.

8.2 Dyma'r prif ragdybiaethau:

- Chwyddiant cyflogau blynyddol o 3% i'w weithredu rhwng mis Medi 2022 a mis Awst 2023, a chynnydd blynyddol o 2.5% o fis Medi 2023 ymlaen.
- Chwyddiant cyffredinol o 2%, chwyddiant penodol lle bo'n angenrheidiol. Yn 2022-23 mae hynny'n cynnwys Ynni, Tanwydd, Yswiriant a thaliadau Pensiwn uniongyrchol.
- Treth y Cyngor yn cynyddu 3.68% yn 2022-23 (£11.25) a £12 y flwyddyn yn y blynyddoedd dilynol sydd gyfystyr â 3.79% yn 2023-24, 3.65% yn 2024-25, 3.52% yn 2025-26 a 3.40% yn 2026-27.
- Grantiau Cyffredinol y Llywodraeth yn cynyddu 5.65% yn 2022-23, 1.13% yn 2023-24; 1.68% yn 2024-25 ac 1% yn y ddwy flynedd a ganlyn.

- Bod y grant sylfaenol yn cyfrannu at *Uplift* a phob cynnydd arall (hynny yw, na fydd unrhyw gyllid ychwanegol ar gyfer yr ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol neu chwyddiant cyflogau).
- Bod y Grant Cyfalaf (£0.123 miliwn yn 2021-22) wedi'i ddiddymu a bod yn rhaid defnyddio'r grant cyffredinol i ariannu'r diffyg.
- Cynnydd o 0.25% yn y sylfaen drethu o 2023-24 ymlaen.
- Mae cost flynyddol o £1.329 miliwn wedi'i chynnwys ar gyfer Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys o 2023-24 a datblygir cronfa wrth gefn yn y cyfamser. Ar sail yr amcangyfrifon presennol a'r dyddiadau gweithredu, mae'r cynllun bellach yn ariannu'r cyfraniad at Rwydwaith y Gwasanaethau Brys.
- Cyfraniadau i'r Gronfa wrth Gefn Cyffredinol er mwyn sicrhau nad yw'r balans yn gostwng islaw'r lefel ofynnol sef 3% o werth y Gyllideb Net.
- Mae grantiau penodol ychwanegol wedi'u cynnwys ar gyfer Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu, y Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona, a chostau sydd a wnelont â diogelwch y wlad.

Mae hyn yn rhoi'r sefyllfa a ganlyn:

	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol
	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwaelodlin	173,365	182,268	187,067	192,384	198,500
Chwyddiant	1,475	4,432	4,732	5,010	5,045
Strwythurol sefydlog	2,315	126	133	140	146
Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	27	28	29	29
<i>Uplift</i>	4,076	214	424	937	1,062
Twf	1,660	0	0	0	0
Arbedion Effeithlonrwydd	-755	0	0	0	0
Arian ychwanegol o grantiau penodol	-1,314	0	0	0	0
Twf ychwanegol Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu	371	0	0	0	0
Gofyniad Cyllidebol	182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
Cyfanswm grantiau	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,735
Praesept o Dreth y Cyngor	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,168
Cyfanswm	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,903
Balans Blynnyddol	0	0	0	1,371	1,508
Balans cronrus	0	0	0	1,371	2,879
% y cynnydd yn Nhreth y Cyngor	3.68%	3.79%	3.65%	3.52%	3.40%
Cynnydd Treth y Cyngor mewn £	11.25	12	12	12	12

8.3 Roedd y cylch cynllunio'n canolbwyntio ar neilltuo adnoddau i flaenoriaethau wrth osod cyllideb gytbwys a darparu gwerth am arian i drethdalwyr lleol dros y tymor canolig fel y nodwyd yn y Strategaeth Ariannol. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau a nodwyd, yr allbynnau a'r materion penodol yr ymdriniwyd â hwy fel rhan o'r gylchred oedd

- Chwyddiant a chynyddiadau anochel 2022-23 a rhagdybiaethau'r dyfodol
- Cynnwys yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol
- Dyrannu 82 o Swyddogion *Uplift* ar gyfer 2022-23 ac amcangyfrif o gostau yn y dyfodol
- Arbedion ac arbedion effeithlonrwydd y gellir eu cyflawni yn 2022-23
- Meysydd blaenoriaeth sydd angen buddsoddiad yn 2022-23
- Amcangyfrif cyllid a chostau yn y dyfodol
- Amcangyfrif o'r gofynion cyfalaf yn y dyfodol, gan gynnwys Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys

- Amcangyfrif o'r cronfeydd wrth gefn i gefnogi'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig a gwneud y defnydd gorau ohonynt.

8.4 Cododd llawer o gostau ar sail chwyddiant a chostau anochel eraill (a oedd hefyd i bob pwrpas yn gostau chwyddiant) ac ymdriniwyd â'r rheiny yn ystod y drefn gynllunio. Mae codiad cyflog amcangyfrifedig o 3% wedi'i gynnwys o fis Medi 2023 ymlaen, sy'n gyson â'r trafodaethau cenedlaethol diweddaraf. Nodwyd ffigwr o 2% ar gyfer chwyddiant cyffredinol ond adolygwyd pob maes er mwyn asesu a fyddai hynny'n ddigonol. Nodwyd symiau ychwanegol ar gyfer costau Ystadau ac Ynni, Tanwydd, Yswiriant a Phensiynau Anafiadau, gan ystyried sefyllfa'r gyllideb yn y flwyddyn gyfredol. Mae costau TG yn cynyddu uwchlaw'r sylfaen chwyddiant o 2%, ond hefyd bu cynnydd yn nifer y trwyddedau sydd eu hangen ar gyfer meddalwedd cyffredinol a chostau storio oherwydd swm y data. Cynhwyswyd cost ychwanegol Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys y llynedd ac mae'r gost wedi'i chydgrynhoi yn y waelodlin. Gwnaed iawn am ddiidymu'r Grant Cyfalaf drwy gynyddu'r cyfraniad refeniw. Ac yn olaf, mae'r ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol yn dreth ychwanegol ar y cyflogwr. Gweler y dadansoddiad isod:

Costau Strwythurol Sefydlog	£'000	Eglurhad
Chwyddiant	1,475	Chwyddiant cyflogau a chostau eraill ar sail codiad 3% ym mis Medi 2023 a chwyddiant cyffredinol o 2%.
Chwyddiant penodol ychwanegol ym meysydd Ystadau/Ynni, Tanwydd, Yswiriant a Phensiynau Anafiadau	440	Disgwylir cynnydd uwchlaw lefel chwyddiant yn 2022-23 ar sail yr hyn a ddaeth i'r amlwg yn y drefn gynllunio.
Costau TGCh yn cynyddu	787	Ar sail ffigyrau sy'n uwch na lefel chwyddiant yn ogystal â chynnydd yn y galw oherwydd <i>Uplift</i> a thwf mewn meysydd eraill yn y tair blynedd diwethaf.
Trefniadau Cydweithio Cenedlaethol a Rhanbarthol	251	Costau trefniadau newydd a chynnydd yng nghostau trefniadau presennol.
Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	714	Wedi'i gynnwys fel rhan o Gynllun Ariannol Tymor Canolig y llynedd a'i gydgrynhoi yn y gyllideb.
Cyfraniad Refeniw i wneud iawn am gwtogi ar y Grant Cyfalaf	123	Diddymwyd y Grant Cyfalaf. Pe byddai'r cyfraniad refeniw heb gynyddu byddai'r rhaglen bum mlynedd ar ei cholled o £123,000 x 5 = £615,000.

Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	Cyflwynodd y Canghellor dreth ychwanegol ar gyflogwyr yn Natganiad yr Hydref a dyma'r gost i Heddlu Gogledd Cymru.
Cyfanswm costau sefydlog	4,865	

- 8.5 Ar sail y cyhoeddiadau a wnaed hyd yn hyn, roedd Heddlu Gogledd Cymru yn disgwyl y dyrennid cyfanswm o 186 o Swyddogion ychwanegol trwy Ymgyrch *Uplift*. Dyrannwyd 124 o'r rheiny yn y ddwy drefn gynllunio flaenorol gyda'r disgwyl y dyrennid 62 arall yn 2022-23. Tybiwyd bob amser y gallai'r ffigwr amrywio ar sail nifer y swyddogion a ddyrennid yn uniongyrchol i unedau cenedlaethol neu ranbarthol.
- 8.6 Lluniwyd y cynllun recriwtio ar sail ffigwr uwch o 78 ar gyfer 2022-23 gan y byddai'n haws lleihau graddfa'r cynllun yn hytrach na'i gynyddu. Cyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2021 y dyrennid 78 o swyddogion i Heddlu Gogledd Cymru yn ogystal â phedwar o swyddogion eraill fel cyfraniad Heddlu Gogledd Cymru at unedau rhanbarthol. Bydd recriwtio'n her ond disgwylir cyflawni'r targed *Uplift* erbyn mis Ionawr 2023 a bwriedir cynnal cylch recriwtio arall ym mis Mawrth 2023. Mae yno oedi rhwng recriwtio swyddogion newydd a'r adeg pan maent ar gael i'w penodi yn lle swyddogion profiadol. Cedwir yr oediad cyn lleied â phosib ond nid oes modd ei osgoi'n llwyr. Mae pwysau hefyd ar yr unedau tiwtora gan fod mwy o swyddogion nag erioed yn derbyn hyfforddiant a bod angen adnoddau ychwanegol i dalu am hynny. Unwaith y bydd nifer y swyddogion ym mlwyddyn gyntaf eu cyfnodau prawf yn dychwelyd i'r lefel arferol (54 ar unrhyw adeg benodol, yn hytrach na thua 100 fel ar hyn o bryd) gellir ailddyrranu'r 17 o swyddi ymatebol dros dro fel rhan o'r drefn gynllunio'r flwyddyn nesaf. Yn y cyfamser bydd yr holl swyddogion ar brawf a thiwtorïaid yn gweithio ar strydoedd gogledd Cymru'n cefnogi'r Swyddogion Ymateb. Dyma grynodedeb o'r dyraniadau:

Maes Gwasanaeth	Dyranriad	Eglurhad
Gwasanaeth Plismona Lleol	57	28 o Ymatebwyr Rheng Flaen 11 o Diwtoriaid 1 Ditectif Arolygydd yn y Gorllewin 17 o Swyddogion Ymateb dros dro i gynorthwyo â recriwtio a hyfforddi, i'w hailddyrannu ar ôl iddynt gwblhau blwyddyn gyntaf eu hyfforddiant.
Gwasanaethau Trosedd	16	10 yn yr Uned Diogelu Pobl Ddiamddiffyn 6 mewn Unedau Ymchwilio Arbenigol
Cymorth Gweithredol	2	2 o Gwnstabiliaid Dronau
Gwasanaeth Corfforaethol	1	Hwyluso Archwiliad yr Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub
Safonau Proffesiynol	2	I hyrwyddo a rheoli safonau
Cyfraniad Rhanbarthol	4	Cyfraniad Heddlu Gogledd Cymru at ymchwiliadau rhanbarthol, trawsffiniol
Cyfanswm	82	

8.7 Bu cronfa wrth gefn ar gyfer *Uplift* am y ddwy flynedd diwethaf nes cadarnhawyd y cyllid terfynol. Disgwylir y bydd tua £3 miliwn yn dal ar gael ddiwedd y flwyddyn nesaf. Defnyddir yr arian hwnnw i fynd uwchlaw'r targed *Uplift* a phenodi swyddogion i'r swyddi sydd wedi'u cynllunio; bydd hefyd yn gwneud iawn am unrhyw leihad annisgwyl yn y niferoedd a gaiff eu recriwtio, neu swyddogion ychwanegol yn gadael.

8.8 I hwyluso penodi'r Swyddogion *Uplift* ychwanegol ac er mwyn bodloni'r galw, cytunwyd ar 41 o swyddi staff newydd. Cyfanswm y costau staff a chostau eraill yw £1.660 miliwn, sy'n cynnwys £20,000 yn ychwanegol ar gyfer profion cyffuriau ar ochr y ffordd a £56,000 ar gyfer

Swyddfa'r Comisiynydd (i dalu cyfraniadau cenedlaethol yn bennaf). Manylir ynghylch y swyddi ychwanegol isod:

Maes Gwasanaeth	Dyranriad	Eglurhad
Gwasanaethau Trosedd	9	Uned Diogelu Pobl Ddiamddiffyn a chefnogi swyddi arbenigol
Cymorth Gweithredol	21	10 ar y Ddesg Ddigidol 10 yn y Gwasanaethau Cyfiawnder 1 Ymchwilydd Plismona'r Ffyrdd
Gwasanaeth Corfforaethol	9	4 mewn Gwybodaeth Busnes 4 mewn Hyfforddiant a Recriwtio 1 Swyddog Cymorth
Safonau Proffesiynol	1	Swyddog Dysgu ac Atal
Cyllid ac Adnoddau	1	Cymorth Cyllid
Cyfanswm	41	

8.9 Aseswyd arbedion effeithlonrwydd fel rhan o'r drefn. Wedi nodi a chyflawni £2.9 miliwn mewn arbedion yn 2021-22 a £35.4 miliwn yn y deng mlynedd cyn hynny, rhagwelwyd y byddai'n anodd gwneud ychwaneg o arbedion effeithlonrwydd ac y byddai angen asesu a fyddai unrhyw arbedion yn lleihau'r gwasanaeth a ddarperid a'u hystyried ochr yn ochr â chynigion i ail-fuddsoddi. Gofynnwyd i bob maes gwasanaeth gyflwyno cynigion i arbed £1.7 miliwn ar gyfer ail-fuddsoddi, yn ogystal â £1.7 miliwn arall wrth gefn i wneud iawn am unrhyw leihad annisgwyl yn y cyllid. Derbyniwyd cynigion i gyflawni'r arbedion hynny a chraffwyd arnynt. Bu'n rhaid gweithredu'r arbedion wrth gefn eleni. Aseswyd yr arbedion ail-fuddsoddi a chanfuwyd fod gwerth £0.755 miliwn ohonynt yn arbedion effeithlonrwydd go iawn y gellid

eu cyflawni yn y flwyddyn, a manylir yn eu cylch isod. Mae rhai o'r cynlluniau nas gweithredwyd yn 2022-23 yn fwy hirdymor ac fe'u datblygir yn y flwyddyn nesaf.

Categori	Arbedion a Bennwyd
	£'000
Arbedion canolog ar brosiectau	483
Swyddi Staff (yn wag heb fwriad i'w llenwi)	80
Arbedion mewn meysydd gwasanaeth nad oes a wnelont â staff	192
Cyfanswm	755

8.10 Yn ystod y flwyddyn cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol ar gyfer ugain yn ychwaneg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu a gaiff eu recriwtio yn ystod 2021-22; mae'r rhain wedi'u cynnwys yn y ffigyrau sylfaenol. Wedi trafod hyn â'r Prif Gwnstabl penderfynodd y Comisiynydd ariannu deg yn ychwaneg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu drwy gynnydd yn Nhreth y Cyngor fel y byddai cyfanswm o ddeg ar hugain o swyddogion ychwanegol. Bydd hyn i raddau'n gwneud iawn am gwtogi ar niferoedd yn ystod y cyfnod o lymder. Er mwyn bwrw ymlaen â hyn mae angen cynnydd ychwanegol o £1.25 yn Nhreth y Cyngor.

8.11 Mae'r cynllun sydd wedi'i grynhoi uchod yn gosod y sylfaen ar gyfer blynyddoedd i ddod: penodi'r holl swyddogion ychwanegol drwy ymgyrch *Uplift*, cefnogaeth ar gyfer mwy na dau gant o swyddogion ychwanegol, a buddsoddi mewn gwasanaethau digidol a chostau eraill nad oes a wnelont â staff. O ganlyniad i gyllidebu darbodus a chyflawni arbedion yn y blynyddoedd aeth heibio cynlluniwyd cyllideb gytbwys ar gyfer y tair blynedd nesaf, gyda gofyn i arbed £2.879 miliwn (sy'n gyfwerth ag 1.6% o gyllideb net 2022-23) yn nwy flynedd olaf y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Eir ati i ganfod arbedion effeithlonrwydd ar gyfer ail-fuddsoddi yn ystod y cylch cynllunio nesaf. Dengys y siartiau isod sut fwriedir buddsoddi'n unol â blaenoriaethau'r Comisiynydd:

Delivering Safer Neighbourhoods

Supporting Victims & Communities

Fair and Effective Criminal Justice System

9. Cadernid a Chronfeydd Wrth Gefn

- 9.1 Mae'n ddyletswydd ar y Comisiynydd i sicrhau bod ganddo gronfeydd wrth gefn digonol i reoli risgiau. Yn ogystal â'r risgiau ariannu a'r rhagolygon uchod, mae'n rhaid i'r Comisiynydd baratoi ar gyfer risg gwariant (gwario mwy na'r gyllideb), yn ogystal â digwyddiadau nad oes modd eu rhagweld, megis digwyddiadau mawr costus, trychinebau naturiol neu ddigwyddiadau eraill nad oes modd eu rhagweld. Rheolir elfen o'r risg drwy'r cyllidebau yn ystod y flwyddyn a defnyddio'r cyllidebau arian at raid. Mae'r cyllidebau arian at raid yn lleihau, fodd bynnag, ac mae cyfran uwch o'r risg honno wedi'i throsglwyddo i'r Cronfeydd wrth Gefn.
- 9.2 Adolygir y cronfeydd wrth gefn fel rhan o'r broses gyllidebol ac eto wrth gynhyrchu Datganiad Cyfrifon ddiwedd y flwyddyn ariannol, pan fydd y sefyllfa derfynol yn hysbys.
- 9.3 Bwriedir lleihau'r cronfeydd wrth gefn o £32.931 miliwn i £20.899 miliwn dros y deng mlynedd nesaf. Disgrifir pob cronfa wrth gefn ym mharagraff 9.6.
- 9.4 Credir ei bod yn ddoeth cynnal Cronfa Gyffredinol wrth Gefn rhwng 3% a 5% o wariant referniw net. Gan fod y rhain yn gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi i liniaru ar risgiau, mae'r Gronfa

Gyffredinol wrth Gefn wedi'i chynnal fymryn uwchben 3%. Wrth i'r gwariant refeniw net gynyddu, fodd bynnag, mae'n hanfodol cynnwys y Gronfa Gyffredinol wrth Gefn i gynnal balans o 3%, mae hyn wedi'i gynnwys yng nghynlluniau'r dyfodol ac wedi'i adlewyrchu yn y crynodeb isod:

Sefyllfa Cronfeydd wrth Gefn	Balans 31.3.21	Balans 31.3.22	Balans 31.3.23	Balans 31.3.24	Balans 31.3.25	Balans 31.3.26	Balans 31.3.27	Balans 31.3.28	Balans 31.3.29	Balans 31.3.30
<i>Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio ar</i>	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn	Balans £miliwn
Balans y Gronfa Gyffredinol	5.417	5.531	5.645	5.759	5.873	5.987	6.105	6.225	6.347	6.469
Cronfa Gyffredinol wrth Gefn wedi'i Chlustnodi	25.461	24.488	18.376	15.641	14.238	13.190	12.667	12.163	11.620	11.620
Cronfa wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	2.084	3.423	3.607	3.737	3.362	3.262	3.162	3.062	2.962	2.862
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn y gellir eu defnyddio	32.961	33.442	27.628	25.137	23.473	22.439	21.934	21.450	20.929	20.951

9.5 Manyir ynghylch pob cronfa wrth gefn wedi'u chlustnodi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig gan gynnwys disgrifiad o'r modd y rhagwelir eu defnyddio.

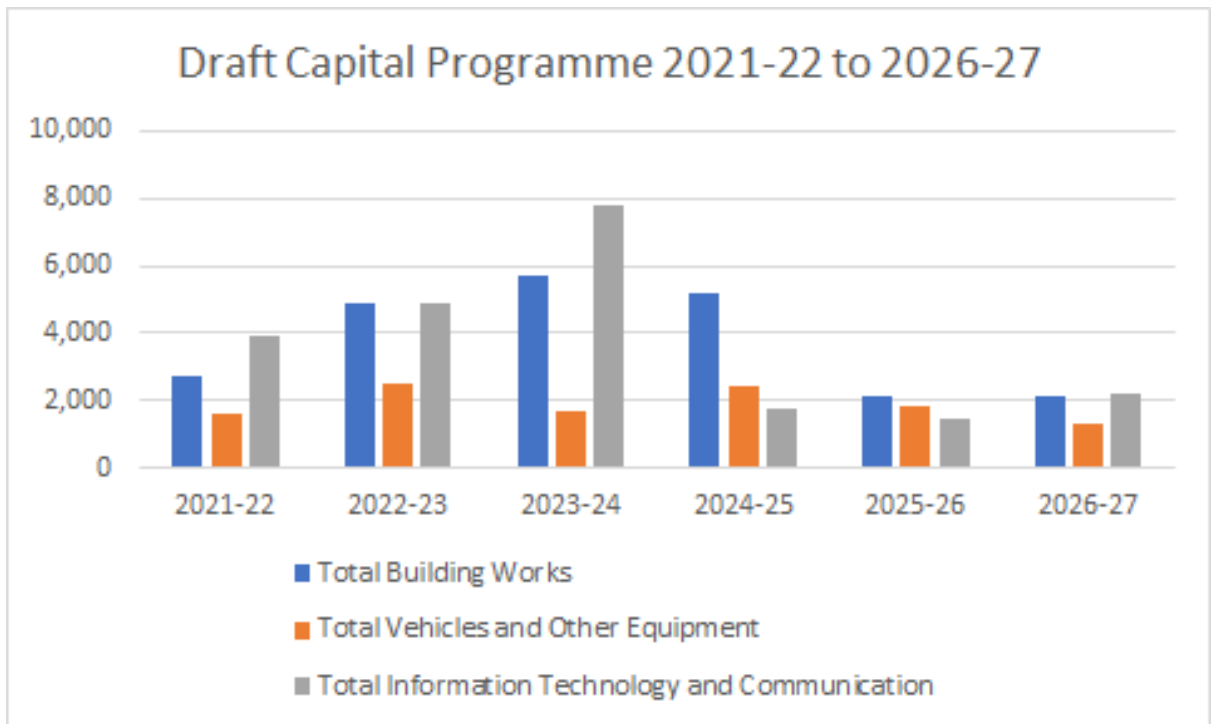
10. Cyfalaf

10.1 Mae angen buddsoddiad parhaus mewn asedau ac isadeiledd y Comisiynydd er mwyn sicrhau amgylchedd gwaith effeithlon a chyfoes. Datblygwyd Strategaethau ar gyfer Ystadau, TG a Ffilyd yn ystod 2019-20 a chytunwyd ar Raglen Gyfalaf newydd yn 2020-21. Bu'n rhaid diwygio'r Rhaglen a gynlluniwyd oherwydd gweithredu Ymgyrch *Uplift*, adolygu'r gofynion fel rhan o'r cylch cynllunio, a chynllun adfer COVID. Mae COVID wedi arwain at rywfaint o ad-drefnu'r Rhaglen o ganlyniad i oedi nad oedd modd ei osgoi. Mae prosiectau mawr fel Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys ac uwchraddio'r System Gorchymyn a Rheoli hefyd wedi bod yn destun adolygiad. Mae'r Rhaglen Gyfalaf ddrafft ar gyfer 2021-22 hyd 2026-27 yn fersiwn ddiwygiedig o Raglen y llynedd sy'n cynnwys newidiadau mewn amser a/neu gostau.

10.2 **Ystadau** – gorffennwyd ailwampio Gorsaf Heddlu Pwllheli a chwblheir y gwaith o uwchraddio'r Ganolfan Arfau Tanio yn 2021-22. Mae'r costau adeiladu wedi cynyddu'n gyffredinol ers llunio'r amcangyfrifon gwreiddiol, a chyflymodd hynny yn ystod 2021-22 gan olygu y bu'n rhaid adolygu costau'r prosiectau presennol a rhai ar gyfer y dyfodol. Bydd angen cyflwyno Cynlluniau Busnes terfynol a chwblhau prosesau tendro ac ati ar gyfer y rhain oll cyn y gellir eu gweithredu. Ceir crynodeb isod o'r newidiadau yn y Rhaglen:

- Cynyddodd costau'r Ganolfan Comisiynu Cerbydau £0.236 miliwn a defnyddiwyd Derbyniadau Cyfalaf i'w talu
- Adolygu Ystadau: cynyddodd prosiectau yng Nghaergybi a Dolgellau 10%, neu £0.534 miliwn
- Cynyddodd prosiect Sir y Fflint (sydd bellach wedi'i rannu'n ddau brosiect y gogledd a'r de) £1.1 miliwn
- £2 miliwn wedi'i gynnwys ar gyfer gwaith ychwanegol yn 2025-26

- Amcangyfrif o £2 miliwn ar gyfer adnewyddu'r Ganolfan Arfau Tanio yn 2026-27, yn amodol ar gwmpasu a chyflwyno Achos Busnes.
- 10.3 **Fflyd** – cynhaliwyd adolygiad manwl o'r gofynion Fflyd drwy ddefnyddio data gwybodaeth rheoli Telemateg, ac oherwydd hynny gostyngodd y gost flynyddol a amcangyfrifwyd yng Nghynllun Ariannol Tymor Canolig y llynedd £0.341 miliwn (gostyngiad yn nifer y cerbydau). Cododd nifer o faterion ers hynny sydd wedi effeithio ar gostau cerbydau a'u darpariaeth. Cafwyd problemau cyflenwi oherwydd prinder sglodion micro, COVID ac ymadael â'r Undeb Ewropeaidd, ymysg pethau eraill. Cynhaliodd Blue Light Commercial broses dendro genedlaethol ac ni chyhoeddwyd y ffigyrau terfynol nes mis Awst/Medi 2021. O ganlyniad i hynny cynyddodd cost pob cerbyd o £4,000 i £6,000. Mae'r Adran Fflyd bellach wedi ailbroffilio'r Rhaglen amnewid ac ail-bennu'r costau gan arwain at gynnydd o £0.953m dros bum mlynedd (sy'n lleihau'r arbediad a bennwyd ar gyfer yr un cyfnod o £1.7 miliwn i £0.77 miliwn).
- 10.4 **TG a Chyfathrebu** – buddsoddir yn sylweddol mewn TG. Mae'r Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Digidol yn arwain hyn. O gael dyfeisiau personol sy'n gallu cael mynediad i'r rhyngwyd gall swyddogion gweithredol a staff i weithio'n ystwyth – cyflymwyd y prosiect hwn o ganlyniad i COVID a bydd pob dyfais yn gallu defnyddio'r Rhaglen Galluogi Genedlaethol (o ran y feddalwedd ddiweddaraf sydd ar gael) erbyn diwedd 2021-22. Mae gwaith uwchraddio ar y gweill yn y system Gorchymyn a Rheoli hefyd. Mae Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys wedi'i gynnwys ond ni weithredir y Rhwydwaith am flwyddyn arall, sy'n fuddiol gan y bydd modd inni gronni blwyddyn ychwanegol o gyfraniadau yn y gronfa wrth gefn. Caiff ffonau symudol eu hamnewid ym mis Mawrth/Ebrill 2022 a rhoddir yr ap symudol ar waith ddechrau 2022-23. Mae costau amnewid offer TG wedi'u cynnwys ym mlynnyddoedd y dyfodol, gan gynnwys blwyddyn ychwanegol 2026-27.
- 10.5 Yr her fwyaf â'r Rhaglen oedd yr amserlen, ac ystyriwyd hyn nifer o weithiau yn ystod 2021-22. Yn anffodus, oherwydd ansicrwydd mewn amryw feysydd a oedd y tu hwnt i reolaeth rheolwyr prosiectau, bu'n rhaid gohirio rhai prosiectau er gwaethaf yr ewyllys i'w gweithredu'n gynt. Mae Gwariant Cyfalaf yn dal yn heriol, gyda mwy o amrywiant mewn costau (sy'n creu oedi wrth weithredu'r trefniadau llywodraethu a chraffu priodol pan mae costau'n cynyddu) yn ogystal ag amrywiant yn yr adnoddau mewnol ac allanol sydd ar gael i gyflawni'r prosiectau. Mae'r Rhaglen yn dal â gogwydd tua'r blynnyddoedd cynnar fel y gwelir isod, a chedwir golwg ar yr amserlen a chyflawniad yn gyson ar lefel y prosiectau unigol a'r Rhaglen gyfan.

10.6 Mae ail-drefnu'r amserlen wedi cynorthwyo â chyllid. Drwy oedi benthyciadau gellir defnyddio'r arian a neilltuwyd yn y gyllideb i ad-dalu benthyciadau (Darpariaeth Refeniw) i dalu am gyfalaf yn uniongyrchol, gan leihau'r swm y bydd angen ei fenthylg yn y dyfodol neu roi hyblygrwydd pan mae costau'n cynyddu. Mae'r Rhaglen yn fforddiadwy ar sail yr amcangyfrifon presennol o wariant a'r cyllid sydd ar gael. Cyflwynir y ffigyrau cyfalaf yn Atodiad C; bydd y Comisiynydd yn cymeradwyo'r cynllun manwl terfynol yn ffurfiol cyn diwedd mis Mawrth 2022, fel rhan o'r Strategaeth Cyfalaf. Mae hynny'n ofyniad statudol ac mae'n cynnwys Strategaethau Rheoli'r Trysorlys a'r Cod Darbodus. Manylir ynghylch y Rhaglen yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig; gweler grynodedb o'r Rhaglen a'r cyllid isod.

Disgrifiad	2021-22 Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	2022-23 Amcan	2023-24 Amcan	2024-25 Amcan	2025-26 Amcan	2026-27 Amcan
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	4,872	5,684	5,168	2,100	2,100
Cyfanswm Cerbydau ac Offer eraill	1,635	2,480	1,667	2,441	1,797	1,341
Cyfanswm Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	4,858	7,823	1,794	1,444	2,185
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

Disgrifiad	2021-22 Amcangyfrif Diwygiedig	2022-23 Amcan	2023-24 Amcan	2024-25 Amcan	2025-26 Amcan	2026-27 Amcan
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant y Swyddfa Gartref	171	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,177	3,353	2,411	2,097	2,731
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	2,959	2,352	1,384	0	0	0
Derbyniadau Cyfalaf	271	336	370	750	100	100
Benthyca ar gyfer Ystadau	2,071	4,503	5,584	4,418	2,000	2,000
Benthyca ar gyfer rhaglen newid offer	555	2,842	4,483	1,824	1,144	795
Cyfanswm Cyllid	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626
Adnoddau Allanol	171	0	0	0	0	0
Adnoddau ein hunain	5,438	4,864	5,107	3,161	2,197	2,8318
Dyled	2,626	7,345	10,067	6,242	3,144	2,795
CYFANSWM	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

11. Ystyried y Dewisiadau

11.1 Mae'r Comisiynydd wedi ystyried yr holl ddewisiadau sydd ar gael o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Cyflawnwyd gwaith helaeth gan y Broses Cynllunio Sefydliadol er mwyn nodi arbedion a symud adnoddau o fewn y sefydliad. Oherwydd y drefn gynllunio bu modd hefyd dyrannu 82 o swyddogion Ymgyrch *Uplift* mewn modd deallus, ar sail blaenoriaethau. Cynigiwyd cynnydd yn nhreth y cyngor o £11.25, neu 3.68%. Byddai hynny'n talu costau chwyddiant, gweithredu *Uplift* a chynnal twf yn ogystal ag ariannu deg yn ychwaneg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu. Mae yno adnoddau ychwanegol ar gael yn sgil y cyhoeddiad ynglŷn â swyddogion ychwanegol; mae'r cynnydd hwn, fodd bynnag, yn angenrheidiol i dalu costau presennol y swyddogion, costau sefydlu a hyfforddi a hefyd y cynnydd mewn costau yn y dyfodol wrth i gyflogau swyddogion gynyddu'n raddol bob blwyddyn.

11.2 Mae'r Comisiynydd wedi cynnal trafodaethau gyda'r Prif Gwnstabl sydd wedi cadarnhau bod codi Treth y Cyngor 3.68% yn rhoi cyllideb ddigonol i fedru gweithredu'r gwasanaeth plismona yn 2022/23, yn ogystal â chyfrannu'n ddarvoudus at gronfeydd wrth gefn ar gyfer talu costau Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys yn y dyfodol. Hefyd, oherwydd ansicrwydd ynghylch lefel y grant yn y dyfodol, codiadau cyflog a newidiadau mewn gwasgfeydd gweithredol, nid yw'n bosibl gwneud sylw ar hyn o bryd ar gywirdeb y rhagdybiaethau cynllunio ar gyfer blynyddoedd ariannol diweddarach, ac mae'n rhaid deall y byddai gostyngiad sylweddol yn y grant neu godiadau cyflog uwch na'r disgwyl yn arwain at doriadau pellach a/neu fwy o gynydd yn Nhreth y Cyngor yn y dyfodol. Mae'r tybiaethau, serch hynny, yn rhai darvoudus ac yn gyson â'r rheiny a wneir yn y sector Plismona yn gyffredinol.

11.3 Wrth gynyddu Treth y Cyngor 3.68% y swm ar gyfer bob band eiddo yw:

Band Treth	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Treth y Cyngor £	211.20	246.40	281.60	316.80	387.20	457.60	528.00	633.60	739.20

11.4 Bydd praesept pob ardal filio fel a ganlyn:

<u>Awdurdod Bilio</u>	2022-23 Sylfaen Drethu	Praesept £
Cyngor Sir Ynys Môn	32,042.00	10,150,906
Cyngor Gwynedd	53,715.10	17,016,944
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	51,020.98	16,163,446
Cyngor Sir Ddinbych	40,642.10	12,875,417
Cyngor Sir y Fflint	65,194.00	20,653,459
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	53,665.01	17,001,075
	<hr/> 296,279.19	<hr/> 93,861,247 <hr/>

12. Goblygiadau

Amrywiaeth	Bydd argymhellion yr adroddiad yn effeithio ar nifer y gweithwyr yn yr Heddlu mewn blynyddoedd i ddod.
Ariannol	<p>Diben yr adroddiad hwn yw argymhell Praesept a Threth y Cyngor ar gyfer 2022/23 ac egluro'r ffactorau sydd wedi'u hystyried wrth wneud yr argymhelliad hwn. Er bod yr argymhelliad ar gyfer un flwyddyn ariannol, mae'n bwysig ystyried y sefyllfa hirdymor a thymor canolig wrth wneud penderfyniadau.</p> <p>Mae adnoddau ariannol digonol yn hanfodol er mwyn gweithredu'r Cynllun Heddlu a Throsedd a chyflawni ein rhwymedigaethau cyfreithiol.</p>
Cyfreithiol	Mae'r adroddiad hwn, yn ogystal â'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, yn rhoi digon o wybodaeth i'r Panel Heddlu a Throsedd wneud penderfyniad a all wrthsefyll her gyfreithiol yn y dyfodol.
Risg	Mae'r adroddiad hwn yn nodi ac arfarnu'r risgiau yn sgil yr argymhellion.
Heddlu a Throsedd	Nid oes goblygiadau ar wahân i'r heddlu a throsedd.

Atodiad A

Disgrifiad

Cyllideb 2021-22 i 2026-27

Gwariant	Cyllideb	+Cynnydd	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol 2021-22	Gostyngiad 2022-23	Flynyddol 2022-23	Flynyddol 2023-24	Flynyddol 2024-25	Flynyddol 2025-26	Flynyddol 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1.1 Cyflogau Swyddogion Heddlu	90,304	6,051	96,355	98,896	101,922	105,226	108,304
2.1 Cyflogau Staff yr Heddlu	42,517	3,096	45,613	46,888	48,068	49,276	50,474
2.2 Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu	6,104	1,130	7,234	7,429	7,615	7,806	8,000
3.1 Goramser Swyddogion Heddlu	2,233	104	2,337	2,395	2,455	2,516	2,577
4 Goramser Staff yr Heddlu	597	45	642	658	675	692	709
5 Lwfansau	1,299	35	1,334	1,333	1,332	1,332	1,332
6 Hyfforddiant	1,407	357	1,764	1,800	1,762	1,797	1,834
7 Gweithwyr Eraill	726	72	798	814	830	846	862
8 Taliadau Pensiwn Uniongyrchol	3,281	146	3,427	3,509	3,594	3,680	3,766
9 Costau Ynni	1,467	137	1,604	1,652	1,702	1,753	1,804
10 Costau Rhedeg Adeiladau Atgyweirio a Chynnal a Chadw Cerbydau	6,562	183	6,745	6,880	7,018	7,158	7,300
11 Costau Rhedeg Cerbydau	596	15	611	623	635	648	661
12 Lwfansau Car a Theithio	1,853	171	2,024	2,076	2,129	2,184	2,238
13 Uned Awyr	463	-49	414	423	431	440	449
14 Offer	604	-100	504	517	530	543	556
15 Dillad a Lifrai	1,091	120	1,211	1,236	1,260	1,286	1,311
16 Argraffu a Nwyddau Swyddfa	530	44	574	558	569	580	591
17 TG a Chyfathrebu	284	4	288	294	300	306	312
18 Cynhaliaeth	12,628	1,036	13,664	13,940	14,309	14,689	15,069
19 Nwyddau a Gwasanaethau Eraill	266	-12	254	259	264	269	274
20 Cydweithio a Phartneriaethau	2,626	77	2,703	2,756	2,810	2,864	2,918
21 Gwasanaethau Fforensig	6,547	931	7,478	7,665	7,856	8,052	8,248
22 Ffioedd Dyledion a Chyfraniad Cyfalaf	919	15	934	953	972	991	1,010
23 Cyllid Sefyllfaoedd Arbennig	4,354	153	4,507	5,716	5,670	5,898	5,952
24 Chwyddiant ac Arian at Raid	400	0	400	400	400	400	400
25 Cronfa Diogelwch Cymunedol	3,361	-2,595	766	666	550	550	550
	3,429	116	3,545	3,615	3,688	3,762	3,836

	196,448	11,282	207,730	213,951	219,346	225,544	231,000
	Cyllideb	+Cynnydd -'	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol 2021-22	Gostyngiad 2022-23	Flynyddol 2022-23	Flynyddol 2023-24	Flynyddol 2024-25	Flynyddol 2025-26	Flynyddol 2026-27
Incwm	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant Gros							
27 Secondiadau	-6,637	-905	-7,542	-7,729	-7,921	-8,117	-8,313
28 Llog ar Falansau	-100	0	-100	-100	-100	-100	-100
29 Incwm	-2,599	-10	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609
30 Grantiau Penodol	-14,309	-2,125	-16,434	-16,381	-16,328	-16,276	-16,224
Cyfanswm Incwm	-23,645	-3,040	-26,685	-26,819	-26,958	-27,102	-27,237
31 Cronfa wrth Gefn Cynlluniau Ariannu Preifat	-188	-53	-241	-293	-346	-398	-451
32 Cyfraniad at Gronfa wrth Gefn Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	750	600	1,350	0	0	0	0
33 Cyfraniad at y Gronfa Gyffredinol wrth Gefn	0	114	114	228	342	456	570
Gwariant Net	173,365	8,903	182,268	187,067	192,384	198,500	204,313
34 Cyfanswm Grantiau	-83,677	-4,730	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,725
35 Praesept	-89,688	-4,173	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,162
Cyllid	-173,365	-8,903	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,887
Twf/arbedion	0	0	0	0	0	0	0
Net Diwygiedig gan gynnwys twf	173,365		182,268	187,067	192,384	198,500	204,313
Balans Blynyddol	0	0	0	0	0	1,371	2,742
ACHOS SYLFAENOL - Cronnus	0		0	0	0	1,371	2,742